

WZPS-3.431.7.11.2023.ML

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 1-3 lutego 2023 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeszynie

Jednostka kontrolowana: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Świeszynie

Adres: 76-024 Świeszyno, Niedalino 29 A

Podmiot prowadzący: Wójt Gminy Świeszyno

Kontrolę przeprowadzili:

- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 14/2023 z dnia 18 stycznia 2023 r.

Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

Akta kontroli str. 1 i 18-19

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie jest od 1 października 2020 r. Pani Magdalena Matysek.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Świeszyno.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Dyrektora Ośrodka.

Statut Ośrodka przyjęto Uchwałą Nr XXXVIII/207/17 Rady Gminy Świeszyno z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie. Do statutu wprowadzono szereg zmian, ostatnia Uchwałą Nr L/305/22 Rady Gminy w Świeszynie z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie.

Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzono Zarządzeniem Nr 6/2022 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeszynie Niedalino 29A.

Akta kontroli str. 20-46

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 3/2019 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie Niedalino Nr 29A z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie Niedalino Nr 29A.

Dyrektor i jeden z pracowników na wniosek Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie posiadają upoważnienia Wójta Gminy Świeszyno (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych.

Akta kontroli str. 47-50

II. STAN ZATRUDNIENIA I KWALIFIKACJE OSÓB ZATRUDNIONYCH

W Ośrodku zatrudnionych jest 10 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 3 pracowników socjalnych.

Gmina Świeszyno liczy łącznie 7.803 mieszkańców – w tym 7.727 mieszkańców na pobyt stały oraz 76 na pobyt czasowy (zgodnie z informacją Urzędu Gminy Świeszyno).

Akta kontroli str. 181-183

Liczba rodzin objętych w 2022 r. pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie wynosiła 118 w postaci przyznanych świadczeń, a 191 rodzin objętych pracą socjalną (zgodnie ze Sprawozdaniem MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach). W sprawozdaniu w pozycji dot. liczby rodzin objętych pracą socjalną wykazano dodatkowo pomoc udzielaną 46 obywatelom

Ukrainy, uchodźcom z kraju objętego wojną. Zatem faktycznie wsparciem w postaci pracy socjalnej na rzecz mieszkańców gminy objęto 145 rodzin.

Akta kontroli str. 152 i 193

Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami pomocy społecznej powinny posiadać wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej. Z przedstawionych podczas kontroli dokumentów oraz zestawienia pracowników wynika, iż Dyrektor oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy GOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „Praktyczne aspekty zapobiegania handlowi ludźmi i zjawiskom z nim powiązany” (uczestniczyło 3 pracowników socjalnych – 18 maja 2022 r.), „Cykl szkoleniowy dla kadry CUS – Kooperacja efektywna i skuteczna” (3 pracowników socjalnych – 10 października 2022 r. – 15 grudnia 2022 r. – 8 spotkań), „Cykl spotkań o charakterze superwizyjnym dla zespołu interdyscyplinarnego i jego członków Grup Roboczych” (2 pracowników socjalnych – 12 i 27 października, 14 listopada 2022 r.), „Aspekty prawne funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego. Akty prawne, rozporządzenia, orzecznictwo, wyniki kontroli NIK” (2 pracowników socjalnych – 8 listopada 2022 r.).

Akta kontroli str. 154

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W GOPS Świeszyno dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do 28 dnia każdego miesiąca.

Akta kontroli str. 153

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie mieści się w budynku własności Gminy Świeszyno, przekazany Ośrodkowi w trwały zarząd na czas nieoznaczony na podstawie Decyzji Wójta Gminy Świeszyno Nr GG.6844.1.2012 z dnia 28 września 2012 r. Część budynku, na podstawie umowy najmu Nr 1/2017 z 2 stycznia 2017 r., przekazano do

użytkowania Multimedialnemu Centrum Kultury e-Eureka – Biblioteka Publiczna w Świeszynie. Ośrodek zajmuje 6 pomieszczeń biurowych budynku (o łącznej powierzchni użytkowej 194,14 m²). GOPS w Świeszynie wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych. W ośrodku nie ma barier architektonicznych. Przy wejściu do ośrodka znajduje się podjazd, umożliwiający dotarcie do jednostki osobom poruszającym się na wózku inwalidzkim. Otwory drzwiowe, korytarz oraz pomieszczenia ośrodka umożliwiają swobodne poruszanie się osobom niepełnosprawnym. W ośrodku istnieje toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych.

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka sprawuje pracownik Ośrodka, zatrudniony na umowę zlecenie.

Przyznane świadczenia przekazywane są na osobiste konta bankowe klientów lub przesyłane na adres domowy przekazem pocztowym. Ośrodek współpracuje z Bankiem PKO BP SA w Koszalinie. Terminy wypłat świadczeń wskazane są w treści decyzji przyznających pomoc. Ponadto ustalony jest harmonogram wypłat świadczeń, który prezentowany jest na stronie BIP jednostki oraz stronie internetowej Urzędu Gminy.

Ośrodek nie dysponuje samochodem służbowym. Pracownicy socjalni poruszają się po terenie gminy prywatnymi samochodami, wykorzystywanymi do celów służbowych na podstawie stosownych umów, zawartych z pracodawcą i rozliczają w formie ryczałtu na podstawie oświadczenia pracownika.

III. OGÓLNE ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Rada Gminy Świeszyno podjęła następujące uchwały:

- Nr XLIV/248/21 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świeszyno na lata 2021-2030. Realizacja Strategii była monitorowana. Ostatnie *Roczne sprawozdanie z realizacji Strategii – Raport ewaluacyjny za 2021 rok* przygotowano oraz przekazano Wójtowi Gminy Świeszyno pismem GOPS.032.74.2022 w dniu 31 marca 2022 r.;
- Nr XXXV/189/20 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania;
- Nr XXXVI/196/21 z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zmieniona uchwałą Nr LIX/366/22 z dnia 15 grudnia 2022 r.;

- Nr IV/19/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie określenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Świeszyno zmieniona uchwałą Nr V/27/11 z dnia 24 lutego 2011 r.;
- Nr III/12/18 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Pomoc w formie posiłku dla dzieci i uczniów udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 23019-2023;
- Nr III/13/18 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 23019-2023;
- Nr XLIV/377/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 23019-2023.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

GOPS w Świeszynie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ostatnią, za rok 2021, sporządzono i przekazano Wójtowi Gminy Świeszyno oraz Radzie Gminy Świeszyno w dniu 27 kwietnia 2022 r.

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz sprawozdanie roczne MRiPS-03-R Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie. Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

GOPS w Świeszynie sporządza corocznie *Sprawozdanie z działalności*. Ostatnie, za rok 2021, przekazano Wójtowi Gminy Świeszyno oraz Przewodniczącemu Rady Gminy Świeszyno dnia 23 marca 2022 r.

IV. PRYZNAWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ SPOSÓB ORGANIZOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Pomocy w formie zasiłku stałego w 2022 r. udzielono 19 osobom, w tym 16 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych, wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 109.293 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 25/1770/2022-30

Decyzja Nr 75/1381/2022-19

Decyzja Nr 28/1846/2022-10

Decyzja Nr 14/1798/2022-32

Decyzja Nr 40/1751/2022-38

Decyzja Nr 16/1422/2022-38

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy o pomocy społecznej, niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystały 104 osoby z terenu funkcjonowania GOPS w Świeszynie. Łączny koszt programu to 75.994,00 zł.

Główną formą pomocy były świadczenia w postaci pieniężnych zasiłków celowych - skorzystało z nich ogółem 60 osoby na łączną kwotę 15.200,00 zł. Udzielano także pomocy w formie posiłków - ze wsparcia w tej formie skorzystało 50 osób (w tym 16 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 33 uczniów szkół oraz 1 osoba dorosła, otrzymująca pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej). Koszt

zrealizowanych w 2022 r. posiłków wyniósł ogółem 60.794,00 zł. Nie udzielano w ramach programu wsparcia w postaci świadczenia rzeczowego.

Posiłki dla osób z terenu objętego działaniem GOPS w Świeszynie realizowane były w 4 placówkach: w 3 szkołach podstawowych w Świeszynie, Konikowie i Zegrzu Pomorskim oraz w Przedszkolu Gminnym w Świeszynie. We wszystkich placówkach szkolnych dostawcą posiłków jest wyłoniona w drodze zapytania ofertowego firma cateringowa. Pracownik Ośrodka przeprowadza okresowe kontrole jakości dostarczanych posiłków.

Dzieci i młodzież ucząca się w innych szkołach poza terenem gminy, wymagająca pomocy w tym zakresie, korzysta z żywienia zorganizowanego w szkole, do której uczęszcza. Po zakończeniu miesiąca GOPS rozlicza się z organizatorem żywienia na podstawie przedłożonych faktur lub not obciążeniowych.

W uzasadnionych przypadkach potrzebującym rodzinom udziela się pomocy w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie pieniężne

- Decyzja Nr 488/1359/2022-89
- Decyzja Nr 530/1734/2022-11
- Decyzja Nr 540/1587/2022-17
- Decyzja Nr 543/1632/2022-26
- Decyzja Nr 545/1379/2022-102
- Decyzja Nr 155/1544/2022-54
- Decyzja Nr 172/1868/2022-51
- Decyzja Nr 512/804/2022-71

Świadczenie niepieniężne - posiłki

- Decyzja Nr 379/1576/2022-63
- Decyzja Nr 645/1576/2022-60
- Decyzja Nr 472/2033/2022-1
- Decyzja Nr 18/2033/2023-2
- Decyzja Nr 428/1934/2022-3
- Decyzja Nr 51/714/2023-165
- Decyzja Nr 363/2013/2022-3
- Decyzja Nr 550/2013/2023-6
- Decyzja Nr 132/1930/2022-2
- Decyzja Nr 390/1930/2022-3
- Decyzja Nr 13/1930/2023-5
- Decyzja Nr 547/1781/2022-12
- Decyzja Nr 1/1677/2022-36
- Decyzja Nr 2/1677/2022-37
- Decyzja Nr 419/1677/2022-39
- Decyzja Nr 541/1677/2023-40

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały NR 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego

rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy Świeszyno przyjęła Uchwałę Nr III/13/18 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwałę Nr XLIV/377/23 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Po zakończeniu kontroli, a przed sporządzeniem niniejszego protokołu, Rada Gminy w Świeszynie podjęła Uchwałę LXI/386/23 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania za udzielony posiłek albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2023 r. Uregulowano tym aktem zasady oraz kryteria dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach omawianego Programu.

Przyjęto ponadto Uchwałę Nr III/12/18 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Pomoc w formie posiłku dla dzieci i uczniów udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, umożliwiającą udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie posiłku na wniosek dyrektora szkoły. Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano takiej pomocy.

Akta kontroli str. 65-77

Skontrolowane sprawy spełniają warunki niezbędne do przyznania świadczeń w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową i dochodową świadczeniobiorcy. Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były w 2022 r. głównie z powodu bezrobocia (dla 62 osób ze 66 ogółem przyznanych). Łącznie wydatkowano kwotę 128.634 zł (całość wypłacana była w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 44/191/2022-196
Decyzja Nr 196/1470/2020-30
Decyzja Nr 52/80/2022-72
Decyzja Nr 194/1129/2022-26
Decyzja Nr 191/544/2022-218
Decyzja Nr 193/762/2022-98
Decyzja Nr 158/758/2022-29
Decyzja Nr 179/1062/2022-48

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem. Gmina Świeszyno nie skorzystało z możliwości podwyższenia minimalnych kwot zasiłku okresowego w drodze uchwały. Art. 147 ust. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej określa, że gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w wysokości minimalnego zasiłku okresowego w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej względnie rodziny.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto w 2022 r. 59 osób, w tym 3 osobom przyznano zasiłki celowe specjalne. Ogólnie na tę formę pomocy wydatkowano kwotę 55.404 zł, w tym na zasiłki celowe specjalne 500 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału, odzieży i środków higienicznych, opłaty mieszkaniowe oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 190/211/2022-343
Decyzja Nr 169/943/2022-58
Decyzja Nr 185/191/2022-200
Decyzja Nr 148/1742/2022-16

Decyzja Nr 531/1440/2022-16

Decyzja Nr 232/1626/2022-3

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych. Wnioski o przyznanie omawianych zasiłków oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, prawidłowo ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz datę jego wypłaty. Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto w 2022 r. 8 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 283.345 zł (zgodnie ze Sprawozdaniem rocznym MRiPS -03-R). W styczniu 2023 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 2 kolejnych mieszkańców gminy.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 251-2011/01-968/2011-1

Decyzja Nr 159/968/2022-22

Decyzja Nr 228/968/2022-23

Decyzja Nr 198/1910/2022-4

Decyzja Nr 556/1936/2021-1

Decyzja Nr 668/1936/2021-2

Decyzja Nr 231/1936/2022-3

Decyzja Nr 235/1381/2022-21

Decyzja Nr 229/1108/2022-29

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, jak również zmiany odpłatności, zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy). Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

W 2022 i 2023 roku (do dnia kontroli) mieszkańcy Gminy Świeszyno nie wnioskowali o przyznanie pomocy w formie usług w środowiskowym domu samopomocy. Gmina Świeszyno nie prowadzi środowiskowego domu samopomocy, a ze względu na brak zainteresowanych nie zawarła również porozumienia z inną gminą na realizację tego zadania.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi objęte są wsparciem i pomocą Zespołu Mobilnego ze Środkowopomorskiego Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON w Koszalinie. Specjaliści Zespołu, który od kilku lat współpracuje z Gminą Świeszyno, udzielają mieszkańcom wsparcia psychologicznego, psychiatrycznego oraz kierują na terapię. Osoby, które nie mogą samodzielnie udać się do lekarza, otrzymują leki w miejscu zamieszkania. Siedem osób z terenu Gminy Świeszyno uczęszcza na Warsztaty Terapii Zajęciowej. Dwie osoby dowożone są na zajęcia gminnym samochodem przystosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnościami.

Akta kontroli str. 158-159

7. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 162/1956/2022-1

Decyzja Nr 129/1904/2022-4

Decyzja Nr 289/1904/2022-6

Usługi opiekuńcze realizował w kontrolowanym okresie na terenie Gminy Świeszyno pracownik zatrudniony w ramach umowy zlecenie.

W 2022 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystały 2 osoby, zrealizowano 104 godziny usług. Koszt realizacji ww. świadczeń wyniósł 2.712 zł.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

Zakres usług, zgodny z zapotrzebowaniem i stanem zdrowia strony, określony jest w treści decyzji przyznającej pomoc. W treści decyzji wskazuje się ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych. Szczegółowy zakres świadczonych usług zawarty jest w indywidualnych dla każdego podopiecznego kartach „*Proponowany zakres usług*”, gdzie wyszczególnia się katalog usług niezbędnych do wykonania u świadczeniobiorcy, a także

inne obowiązki opiekuna, wynikające ze świadczonych usług (np. kontakt z pracownikiem służby zdrowia, załatwianie spraw urzędowych). W miesięcznych *Kartach pracy*, znajduje się także potwierdzenie realizacji przyznanych usług. Zawierają dane podopiecznego, opiekuna oraz wyszczególnienie daty usługi, zakresu godzinowego, liczby godzin, a także podpis podopiecznego i miesięczne rozliczenie świadczonych usług.

W aktach podopiecznego znajduje się informacja lekarza o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług opiekuńczych oraz o konieczności pomocy innych osób w związku ze stanem zdrowia, ponadto, w razie potrzeby, dodatkowa, niezbędna dokumentacja medyczna.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Świeszyno reguluje Uchwała Nr XXXV/189/20 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Od lipca 2022 r. do dnia kontroli 10 osób zostało objętych wsparciem w ramach Projektu „Pomoc na wyciągnięcie ręki”, organizowanego przez Fundację „Nauka dla środowiska” z Koszalina. W ramach projektu usługi sąsiedzkie wykonują 4 osoby. Projekt zaplanowano do 31.10.2023 r. Skorzystanie ze współpracy z Fundacją w ramach omawianego Projektu jest korzystna dla mieszkańców Gminy ponieważ jest ona całkowicie bezpłatna. Osoby świadczące usługi sąsiedzkie zostały przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Posiadają doświadczenie w sprawowaniu opieki nad osobami starszymi. Pracownicy socjalni podczas wizyt w środowisku rozmawiają z osobami objętymi tą formą wsparcia na temat jakości świadczonych usług. Pracownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie jest koordynatorem realizacji usług na terenie Gminy - kontroluje ilość i jakość usług w ramach projektu.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność za świadczone usługi, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy). Decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Akta kontroli str. 85-94 i 171-172

8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 i 2023 roku (do dnia kontroli) mieszkańcy Gminy Świeszyno nie wnioskowali o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Omawiane usługi nie są zatem obecnie realizowane.

Akta kontroli str. 173

9. Schronienie

Gmina Świeszyno nie prowadzi na swoim terenie schroniska, ogrzewalni ani noclegowni. W celu realizacji tego zadania Ośrodek współpracuje z takimi instytucjami na terenie innych gmin, zawierając z nimi stosowne umowy.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie:

Decyzja Nr 679/1945/2021-1

Decyzja Nr 118/1945/2021-4

Decyzja Nr 119/1945/2022-5

Decyzja Nr 125/576/2022-89

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17, ust. 1, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej). Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Udzielenie schronienia w schronisku dla bezdomnych powinno następować, zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, na podstawie decyzji administracyjnej. Jej wydanie powinno być poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego (art. 106 ust. 4), a także zawarciem kontraktu socjalnego z osobą bezdomną (art. 48a ust. 2).

Jedna z osób przebywała w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W takim przypadku nie ma obowiązku podpisania z klientem kontraktu socjalnego. Natomiast z drugą osobą, której udzielono wsparcia w postaci pobytu w schronisku dla osób bezdomnych, zawarto kontrakt socjalny.

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach". Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

GOPS w Świeszynie przed terminem kontroli nie dokonał zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych ze względu na błędną interpretację przepisów prawa w tym zakresie. Po zakończeniu kontroli, a przed sporządzeniem niniejszego protokołu jednostka dokonała stosownego zgłoszenia w dniu 15 lutego 2023 r.

Poza wsparciem instytucjonalnym osobom bezdomnym przyznawano ponadto pomoc społeczną w postaci posiłków w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” lub pieniężnych zasiłków np. okresowych.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr XXXVI/196/21 z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób

bezdolnych z usługami opiekuńczymi zmienionej Uchwałą Nr LIX/366/22 z dnia 15 grudnia 2022 r.

Akta kontroli str. 95-138

10. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2022 r. wypłacano wynagrodzenie za sprawowanie opieki 1 osobie na łączną kwotę 1000 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

Akta kontroli str. 139

11. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. W myśl art. 44 ustawy sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zgodnie ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.) w pierwszej kolejności prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej: małżonek(ka), krewni zstępni, krewni wstępni, krewni boczni do 4 pokolenia oraz powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo do pochowania zwłok przysługuje również osobom, które dobrowolnie do tego się zobowiązały. W myśl art. 10 ust. 3 ustawy zwłoki nie pochowane przez wskazane podmioty są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Uchwałą Nr IV/19/11 Rady Gminy Świeszyno z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie *określenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Świeszyno*, zmienioną uchwałą Nr V/27/11 z dnia 24 lutego 2011 r., ustalono sposób sprawiania pogrzebu osobom zmarłym na terenie Gminy.

GOPS w okresie objętym kontrolą sprawił pochówek na koszt gminy 2 osobom na łączną kwotę 7.913 zł (ustalono na podstawie Sprawozdania MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach).

Podczas kontroli przeanalizowano powyższe sprawy. Akta zawierały niezbędne dokumenty odnośnie osoby zmarłej, zlecenie wystawione przez Ośrodek na dokonanie pochówku, umowę na organizację pochówku, fakturę oraz potwierdzenia księgowe dokonania zapłaty za pochówek.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Akta kontroli str. 140-144

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Rodziny z terenu Gminy Świeszyno pozostawały 2022 roku w trudniej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy Ośrodka głównie z powodu ubóstwa (113 rodzin), bezrobocia (92 rodziny), długotrwałej lub ciężkiej choroby (37 rodzin) oraz niepełnosprawności (32 rodziny).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie, który przekazuje za pośrednictwem poczty elektronicznej bieżące oferty pracy. Osoby bezrobotne korzystające z pomocy Ośrodka o ofertach pracy są informowane w trakcie wywiadów środowiskowych. Na początku każdego roku pracownicy socjalni sporządzają listę osób wytypowanych do podjęcia prac społecznie-użytecznych, którą przekazują do Urzędu Gminy w Świeszynie. Informacje o szkoleniach i poradnictwie zawodowym są udostępnione na tablicy ogłoszeń w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedalinie.

Na terenie Gminy Świeszyno nie funkcjonują schroniska dla bezdomnych, nie ma również noclegowni, ogrzewalni ani innych placówek dla bezdomnych, domu dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, mieszkań chronionych. W celu zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym Gmina Świeszyno zawiera umowy z ośrodkami wsparcia z terenu innych gmin:

- Stowarzyszenie „Jesień” w Nowym Jasińcu – usługi schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi;
- Stowarzyszenie Pomoc Nieuleczalnie Chorym i Bezdomnym „Pro Bono” Centrum Socjopomocy w Brodźcach, Szczecinek – Schronisko dla Osób Bezdomnych w Brodźcach.

GOPS w Świeszynie współpracuje w rozwiązywaniu problemu osób bezdomnych z Policją w Świeszynie oraz ze społecznością lokalną – sołtysami, którzy przekazywali informacje na temat mieszkańców potrzebujących schronienia lub pomocy finansowej oraz wskazywali nowe miejsca gdzie mogłyby przebywać osoby bezdomne. Pracownicy socjalni wspólnie z dzielnicowymi odwiedzali osoby bezdomne, proponowali umieszczenie w schronisku dla bezdomnych, sprawdzali miejsca, w których mogłyby przebywać osoby potrzebujące pomocy.

Jak wynika z informacji Dyrektora jednostki - pracownicy socjalni systematycznie monitorują środowiska osób bezdomnych. Odwiedzają ich w miejscach pobytu, tj. w altanach działkowych, przyczepach, pustostanach itp. Proponują umieszczenie w schronisku dla osób bezdomnych, przyznają pomoc finansową w formie zasiłków celowych i okresowych, potwierdzają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, wydają skierowania do otrzymania żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2021, a także przekazują zebraną odzież. Pracownicy socjalni w okresie zimowym przeszukują miejsca, w których mogłyby przebywać osoby bezdomne. Trzech mężczyzn z terenu Gminy Świeszyno w 2022 r. przebywało w schroniskach dla osób bezdomnych w Brodźcach, Jasińcu. Jedna kobieta z dzieckiem przebywała w Domu Samotnej Matki w Koszalinie. Ośrodek nawiązał współpracę z Domem Miłosierdzia Bożego w Koszalinie celem umieszczenia tam osoby bezdomnej, jednak mężczyzna nie skorzystał z oferowanej pomocy. Pozostałe osoby

bezdolne, pomimo wielu propozycji udzielenia schronienia, nie wyraziły zgody na przyjęcie pomocy i poprawę swojej sytuacji.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie w ramach swoich zadań i możliwości stara się zapobiegać zwiększaniu liczby osób bezdomnych poprzez różnorodne działania na rzecz swoich mieszkańców, np.:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń, mające na celu pomoc osobom i rodzinom niezamożnym w regulowaniu opłat mieszkaniowych, zwłaszcza czynszu i zapobieganiu w ten sposób zadłużaniu się najemców lokali prowadzącym do utraty mieszkania;
- współpracę pracowników socjalnych z osobami i rodzinami mającymi trudności w bieżącym regulowaniu opłat mieszkaniowych poprzez udzielanie dodatkowej pomocy w formie zasiłków celowych i okresowych;
- poradnictwo dotyczące rozwiązywania problemów związanych z zadłużeniem mieszkań, pomoc klientom w negocjowaniu warunków spłaty zadłużenia.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Świeszyno nie realizowała ww. zadania. Jak wynika z pisemnej informacji Dyrektora jednostki - *Gmina Świeszyno nie posiada mieszkań chronionych z powodu deficytu lokali, które po przystosowaniu mogłyby spełniać taką funkcję*. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy. W 2022 r. jedna osoba z niepełnosprawnością intelektualną przebywała w mieszkaniu wspomaganym na terenie miasta Koszalina, finansowanym z programu PFRON „Autonomia + samodzielność = doświadczenie” (Program realizowany do końca marca 2023 r.).

Gmina Świeszyno korzysta z żywności w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współpracując z „Caritas” w Świeszynie oraz Zegrzu Pomorskim. W kontrolowanym okresie pomocą w postaci artykułów żywnościowych objęto 62 rodziny (150 osób) w „Caritas” w Świeszynie, a w Caritas Zegrze Pomorskie - 58 rodzin (125 osób).

W okresie objętym kontrolą w GOPS zawarto 3 kontrakty socjalne (zgodnie z informacją zawartą w Sprawozdaniu MRiPS-03-R za 2022 r.). Podczas kontroli przeanalizowano 2 z nich. Realizowano je zgodnie z założeniami. Klienci nadal objęci są pracą socjalną i pomocą Ośrodka. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt oraz po jego zakończeniu.

Na terenie Gminy Świeszyno zatrudniony jest psycholog, który przyjmuje mieszkańców Gminy (dorosłych i dzieci). Spotkania odbywają się raz w tygodniu w godzinach od 8:30 do 11:30 w Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno. W 2022 r. ze wsparcia psychologa skorzystało 46 osób. W razie potrzeby skorzystania z poradnictwa prawnego osoby z Gminy Świeszyno kierowane są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, gdzie mogą skorzystać z nieodpłatnego wsparcia.

Pracownicy socjalni organizują zbiórki sprzętów gospodarstwa domowego, odzieży, które przekazują bezpośrednio osobom potrzebującym. W 2022 r. Ośrodek pośredniczył

w przekazywaniu paczek odzieżowych z CARITAS dla rodzin z małymi dziećmi, stroików świątecznych dla seniorów wykonanych przez Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno, paczek żywnościowych przygotowanych przez Koło Wolontariatu przy Szkole Podstawowej w Świeszynie. Ośrodek był współorganizatorem festynu dla osób niepełnosprawnych współfinansowanego w PFRON. Corocznie w październiku Wójt Gminy Świeszyno i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Świeszynie organizują Bal Seniora. Pracownicy Ośrodka zajmują się przygotowaniem i obsługą balu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie nie współpracuje na stałe z żadnym zakładem karnym, na terenie Gminy nie funkcjonuje żaden zakład karny. Kontakt z zakładami odbywa się jedynie w formie udzielenia informacji o skazanym. Osoby po opuszczeniu zakładu karnego zgłaszają się do Ośrodka z wnioskiem o pomoc finansową. W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystały 2 osoby. Osobom opuszczającym zakład karny udzielana jest pomoc w formie zasiłków celowych i okresowych. Mają również możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej oraz poradnictwa socjalnego. Osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego przedstawiane są oferty pracy. Pracownicy socjalni wspierają podopiecznych w składaniu wniosków o uzyskanie stopnia niepełnosprawności, podań o przyjęcie do prac społecznie-żytecznych, wniosków o przydział mieszkania komunalnego oraz składają wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Mieszkańcom Gminy Świeszyno w kwestii ustalania form i zakresu pomocy mieszkańcom Gminy. Od wielu lat współpracuje również z Caritas Świeszyno i Zegrze Pomorskie. Wydawane są skierowania do otrzymania żywności i sporządzane sprawozdania. Współpraca z Caritas polega również na wskazywaniu osób w trudnej sytuacji życiowej, którym oferowana jest pomoc w formie zakupu leków, opału lub wyposażenia dzieci do szkoły. W 2022 r. Ośrodek nawiązał współpracę z Caritas w Koszalinie, która przygotowała paczki z odzieżą dla dzieci z terenu Gminy Świeszyno. Pracownik socjalny nawiązał kontakt z organizacją „Biegolas”, która w okresie Świąt Bożego Narodzenia objęła pomocą jedną rodzinę z terenu Gminy Świeszyno. Pomoc polegała na remoncie piekarni, zostały zakupione również artykuły gospodarstwa domowego i sprzęt AGD. Ośrodek rozpoczął także współpracę z Fundacją „Nauka dla środowiska”, która swoimi działaniami wspiera osoby starsze, niepełnosprawne, samotne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie w 2022 roku realizował różnego rodzaju działania na rzecz środowiska lokalnego. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy - pracownicy socjalni objęli swoją pracą socjalną 46 środowisk ukraińskich. Przyznawali pomoc finansową, posiłki dla dzieci w szkołach. Pomoc socjalna polegała w szczególności na załatwianiu spraw urzędowych (Urząd Gminy Świeszyno – sprawy meldunkowe i nadanie numeru pesel, sprawy w ZUS - świadczenie wychowawcze, w Sądzie Rodzinnym – załatwienie tymczasowej opieki). Kobietom ukraińskim w wieku produkcyjnym udzielano pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia, podejmowaniu prac dorywczych. Pracownicy GOPS pomagali w organizowaniu miejsc noclegowych, zbiórkach żywności i środków czystości oraz odzieży. Praca socjalna polegała na działaniach ukierunkowanych na usamodzielnienie obywateli Ukrainy. Obecnie większość tych obywateli podjęła zatrudnienie lub opuściła teren Gminy Świeszyno.

Nawiązano współpracę z Caritas Koszalin w ramach projektu „Region Dobrego Wsparcia” - jedna kobieta z terenu Gminy Świeszyno objęta została usługami opiekuńczymi. Pomoc polegała na: przygotowywaniu posiłków, wykonywaniu prac porządkowych, dokonywaniu zakupów, praniu odzieży itp.

Od lipca 2022 r. - 10 osób z terenu gminy Świeszyno otrzymało wsparcie w formie projektu „Pomoc na wyciągnięcie ręki” realizowanego przez Fundację „Nauka dla Środowiska”. W ramach projektu zatrudniono 4 opiekunki – sąsiadki. Wsparcie polega na wykonywaniu prac porządkowo-gospodarskich, pomocy w robieniu zakupów, organizacji czasu wolnego, kontakcie z lekarzem rodzinnym. Podopieczni zostali wyposażeni w opaski smartwatch dla seniora, urządzenie do teleopieki – monitor aktywności oraz sejf na klucze. Czterech pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela wsparcia w formie wolontariatu. Program realizowany będzie do dnia 31 października 2023 r.

W październiku 2022 r. Ośrodek był współorganizatorem „Balu Seniora”. Pracownicy ośrodka przygotowywali i obsługiwali imprezę.

W grudniu 2022 roku pracownicy włączyli się do akcji Caritas Koszalin – paczka dla dzieci. Wytypowano 15 dzieci do udzielenia pomocy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Caritas Świeszyno i Zegrze Pomorskie. Typuje osoby i rodziny do otrzymania paczek żywnościowych na święta, do pomocy w zakupie opału na zimę i leków.

Ośrodek współpracuje z Kołem Wolontariatu przy Szkole Podstawowej w Świeszynie. W okresie Świąt Bożego Narodzenia przygotowano listę osób starszych i samotnych, którym przekazano upominki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był współorganizatorem Dnia Dziecka i Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnościami pod hasłem: „TOLERANCJA”. Impreza skierowana była do mieszkańców Gminy Świeszyno. Festyn miał na celu integrację mieszkańców z osobami niepełnosprawnymi, zaangażowanie ich w życie kulturalne Gminy oraz kształtowanie prawidłowych postaw społecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej bezpłatnie wypożycza sprzęt rehabilitacyjny. Mieszkańcy Gminy Świeszyno mogą w razie potrzeby wypożyczyć: łóżko rehabilitacyjne, wózek inwalidzki, balkonik, chodzik, krzesło WC, materac przeciwodleżynowy itp. Sprzęt rehabilitacyjny przechowywany jest w wyznaczonym pomieszczeniu gospodarczym w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedalinie. Pracownicy socjalni pośredniczą w przekazywaniu sprzętów. W 2022 roku podpisano 7 umów i wypożyczono 8 sztuk sprzętu.

Gmina Świeszyno w 2022 roku przystąpiła do realizacji programów:

Program „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2022 został opracowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program powstał, by odciążyć członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub w celu zapewnienia czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby stale zaangażowane sprawowanie opieki mogą dysponować czasem na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej

w sytuacji, kiedy opiekunowie z różnych powodów nie mogą wykonywać swoich obowiązków. Z tego programu w Gminie Świeszyno skorzystały 2 osoby.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022 został opracowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem jest przede wszystkim poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami. Program kierowany jest dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz do osób dorosłych z niepełnosprawnościami, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym, umiarkowanym lub traktowanym na równi do wymienionych, które wymagają wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Jego celem jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności społecznej. Wsparcie asystenta ma wpłynąć na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności na umożliwienie im jak najbardziej samodzielnego życia, uczestnictwa w życiu społecznym, kontaktów z innymi, realizacji swoich pasji, zainteresowań. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego, ale też towarzyszenie podczas wyjścia do urzędu czy teatru jest niezwykle ważne. Pozwala więc bardziej aktywne, bardziej niezależne i samodzielne życie. Z tego programu w Gminie Świeszyno skorzystało 5 osób.

W związku z ogłoszeniem w kraju stanu epidemii Covid-19 – statutowe działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie w 2022 roku były realizowane z zachowaniem wymogów WHO odnoszących się do pandemii COVID-19. Pracownicy dokonywali kwalifikacji do uzyskania świadczeń, udzielali bezpośredniej pomocy finansowej i materialnej, analizowali i oceniali zjawiska powodujące zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, udzielali pomocy usługowej oraz współpracowali z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania negatywnych zjawisk społecznych. W trakcie pandemii klienci pomocy społecznej mogli liczyć na wsparcie pracowników socjalnych. Do zadań pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie w czasie pandemii należało zabezpieczanie osób przebywających na kwarantannie oraz osób starszych najbardziej narażonych na zakażenie COVID-19 w żywność i inne artykuły niezbędne do codziennego funkcjonowania. Szczególnym wsparciem objęto środowiska, w których założone były Niebieskie Karty. Regularnie monitorowano środowiska osób doświadczających przemocy.

Wywiady środowiskowe przeprowadzane były z zachowaniem reżimu sanitarnego. Pracownicy socjalni zaopatrzeni byli w maseczki i płyny dezynfekujące. W przypadku uzyskania informacji o chorobie lub kwarantannie osób ubiegających się o pomoc, wywiady były przeprowadzane zdalnie - telefonicznie. Klienci zgłaszający się do Ośrodka przyjmowani byli w wyznaczonym pomieszczeniu. W okresie objętym pandemią na bieżąco była przeprowadzana deynfekcja.

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora GOPS w Świeszynie na temat organizacji pracy jednostki oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

Akta kontroli str. 146-202

PODSUMOWANIE KONTROLI

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Dyrektorem ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu:

- Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Świeszyno nie realizowała tego zadania.
- Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej *wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach*". Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż *gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania*. GOPS w Świeszynie w kontrolowanym okresie nie dokonał zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla osób bezdomnych.

Stwierdzone uchybienia wynikały z niepoprawnej interpretacji przepisów prawa – przekonania, że do Rejestru Wojewody zgłasza się jedynie instytucje zapewniające schronienie na własnym terenie. Ponadto przyczyną braku realizacji zadania *prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych* był deficyt lokali, które po przystosowaniu mogłyby spełniać taką funkcję. Skutkiem był brak realizacji wymienionych zadań w kontrolowanym okresie w Gminie Świeszyno.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 7 sierpnia 2017 r. (Znak: K-S-1.431.1.10.2017.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie poprawnie sporządzano sprawozdania w zakresie realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 28 grudnia 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie pod pozycją nr 1/2023.

Świeszyno, dnia

.....
Dyrektor jednostki kontrolowanej

.....
Kontrolujący

Oświadczam, że w dniu zostałam zapoznana z treścią protokołu oraz otrzymałam jeden jego egzemplarz.

.....
Dyrektor jednostki kontrolowanej

Właściwe podpisy na oryginale